

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 22 septembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017, declarat de către avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatului și inculpatul

XXX, născut la **XXX**, originar și domiciliat în **XXX**.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 04.08.2016 – 22.09.2016;

2. Instanța de apel: 02.11.2016 – 08.02.2017;

3. Instanța de recurs:02.05.2017 – 20.06.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 22 septembrie 2016, Bocancea Vadim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.251 Cod penal la un an închisoare, cu privarea de dreptul de a deține funcții ce țin de gestionarea bunurilor pe un termen de un an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de un an.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Lisnic Eftemia a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Bocancea Vadim, în perioada cuprinsă între 26 martie 2013 și luna mai 2014, perioadă în care i-a fost transmis spre păstrare automobilul de model „VW Passat”, cu n/î COT 102, sechestrat de către executorul judecătoresc Bodrug Augustin în baza titlului executoriu nr.1-7351/2011 din 02.03.2012, fiind întocmit procesul-verbal de aplicare a sechestrului nr.178-1520/2013 din 26.03.2013, fiindu-i explicate îndatoririle privind păstrarea bunului sechestrat și răspunderea pe care o poartă în baza art.251 Cod penal, contrar prevederilor art.122 alin.(1) Cod de executare, a utilizat periodic, în scopuri personale, automobilul menționat, precum și l-a transmis pentru utilizare lui Istrati Victor.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- avocatul M.Rusu în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care V.Bocancea, în temeiul art.55 Cod penal, să fie liberat de răspundere penală, cu tragerea la răspundere contravențională, invocând că acestuia i-a fost aplicată o pedeapsă individualizată contrar legii; - că după pronunțarea sentinței inculpatul i-a recuperat părții vătămate

prejudiciul material și moral solicitat, aceasta nemaiavând pretenții față de el; - instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.75 Cod penal, precum și că V.Bocancea s-a căit sincer și și-a recunoscut vina, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală;

- partea civilă E.Lisnic, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, cu încasarea de la V.Bocancea a prejudiciului material și moral în mărime de 18000 lei, invocând că prejudiciul de 9000 lei, pe care i l-a reparat inculpatul și pentru care a acordat recipisă, nu corespunde prejudiciului real suferit; - instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul, din proprie inițiativă și intenționat a distrus automobilul.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017, apelul declarat de către avocatul M.Rusu în numele inculpatului a fost respins ca nefondat, iar apelurile suplimentare declarate de către partea civilă E.Lisnic - ca depuse peste termen. Apelul declarat de către partea civilă E.Lisnic a fost admis, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în temeiul art.409 alin.(2) Cod de procedură penală și în partea casată pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă a fost admisă, fiind dispusă încasarea de la V.Bocancea în beneficiul lui E.Lisnic a prejudiciului material în mărime de 4000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei. Hotărârea în partea încasării prejudiciului material și moral urmând a nu fi pusă în executare.

Cu referire la apelul declarat de către avocatul M.Rusu în numele inculpatului, instanța de apel a reținut că recurentul nu este de acord cu atragerea inculpatului la răspundere penală în baza art.251 Cod penal și că acesta urma să fie liberat de răspundere penală în temeiul art.55 Cod penal, cu atragerea lui la răspundere contravențională.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, la stabilirea pedepsei penale, prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art.6, 7, 55, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, corect stabilind că inculpatul nu întrunește condițiile prevăzute de art.55 Cod penal.

A precizat instanța că, aplicarea prevederilor art.55 Cod penal este o prerogativă a instanței și nu o obligație, în cazul în care persoana care a săvârșit pentru prima dată o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunii prevăzute la art.326, și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. La caz însă, partea vătămată a înaintat față de inculpat pretenții de ordin material și moral în mărime de 4000 lei și respectiv, 5000 lei, care au fost reparate de către inculpat doar după pronunțarea sentinței. Mai mult, în cadrul examinării cauzei în primă instanță V.Bocancea a solicitat respingerea acțiunii civile.

Cu referire la apelurile suplimentare declarate de către E.Lisnic la 06.01.2017 și 12.01.2017, instanța de apel a reținut că deși sentința a fost pronunțată la 22.09.2016, partea vătămată a depus apelurile peste termenul de 15 zile, prevăzut de art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, acestea urmând a fi considerate tardive.

Cu referire la cererile de apel formulate de către partea civilă E.Lisnic, la 05.10.2016 și 06.10.2016, instanța de apel a indicat că aceasta atât în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, cât și în apelurile înaintate împotriva sentinței a susținut

că cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune este de 9000 lei.

La fel, a constatat că inculpatul a recunoscut suma prejudiciului, reparându-l, partea civilă E.Lisnic eliberându-i în acest sens o recipisă.

Astfel, ținând cont că faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat, instanța de apel a considerat că acțiunea civilă urmează a fi admisă și încasat de la V.Bocancea în beneficiul lui E.Lisnic prejudiciul material în mărime de 4000 lei și moral în mărime de 5000 lei. Concomitent însă, având în vedere că inculpatul a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, hotărârea în partea încasării prejudiciului urmează a nu fi pusă în executare.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recurs ordinar avocatul T.Guțu în numele inculpatului și inculpatul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, au solicitat casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința inculpatului în temeiul Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevederile actului fiindu-i aplicabile inculpatului, care și-a recunoscut vina, a manifestat căință sinceră și activă pentru fapta comisă, infracțiunea a fost comisă până la adoptarea respectivei legi, inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, nu prezintă nici un risc pentru societate, se caracterizează pozitiv, a conștientizat caracterul ilicit al faptelor sale, are la întreținere trei copii minori, a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea inadmisibilității recursului, Colegiul penal concluzionează că recursul ordinar declarat de către avocatul T.Guțu în numele inculpatului și inculpat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.11) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie.

În recurs recurenții au invocat, precum că față de V.Bocancea urmează a fi aplicate prevederile Legii cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, având în vedere că acesta și-a recunoscut vina, a manifestat căință sinceră și activă pentru fapta comisă, infracțiunea a fost comisă până la adoptarea respectivei legi, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune, se caracterizează pozitiv, a conștientizat caracterul ilicit al faptelor sale, precum și a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Astfel, instanța de recurs reține că, la 09 septembrie 2016, au intrat în vigoare prevederile Legii nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova.

Potrivit art.1 alin.(1) și (2) și art.2 alin.(1) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova, actul se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art.2-9, 11 și 12.

Căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art.57 Cod penal, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise. Procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani.

Potrivit art.57 alin.(1) Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Conform prevederilor art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că, partea civilă E.Lisnic, în cererea formulată la 26.08.2016, precum și în depozițiile din aceeași dată, a solicitat încasarea de la V.Bocancea a prejudiciului material în mărime de 4000 lei și moral, în mărime de 5000 lei (f.d.12-17, v.2).

Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 22 septembrie 2016, acțiunea civilă a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, E.Lisnic a contestat-o în apel. Astfel, aceasta în cererile de apel din 05 și 06.10.2016 a solicitat admiterea acțiunii civile, cu încasarea de la inculpat a prejudiciului material și moral, în mărime de 4000 lei și respectiv, 5000 lei (f.d.37-40, v.2).

Ulterior, la 06 și 12.01.2017, E.Lisnic a depus apel suplimentar și o cerere de completare a apelului, prin care a solicitat încasarea de la inculpat a prejudiciului cauzat prin infracțiune în mărime de 18000 lei (f.d.76-84, v.2), care însă au fost respinse de către instanța de apel ca depuse peste termen, iar apelurile din 05 și 06.10.2016 au fost admise și dispusă încasarea de la inculpat a prejudiciului în mărimea solicitată - cel material în mărime de 4000 lei și cel moral în mărime de 5000 lei, dispunând totodată, ca hotărârea în această parte să nu fi pusă în executare, întrucât prejudiciul a fost reparat de către inculpat după pronunțarea sentinței.

În acest sens, Colegiul penal reține că, în recipisa eliberată din către E.Lisnic la 24.09.2016, aceasta a indicat că V.Bocancea i-a transmis suma de 9000 lei în contul prejudiciului material și moral cauzat, precum și că nu are pretenții față de acesta (f.d.85, v.2).

Având în vedere cele expuse și prevederile normelor citate *supra*, precum și ținând cont de faptul că inculpatul și-a recunoscut vina și se căiește sincer pentru fapta comisă, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, că se caracterizează pozitiv la locul de trai, circumstanțe stabilite și reținute de către instanțele de fond, că infracțiunea a fost comisă până la adoptarea Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R.Moldova nr.210 din 29.07.2016, că a comis o infracțiune mai puțin gravă, precum și că a recuperat prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune, Colegiul penal consideră că inculpatul V.Bocancea întrunește condițiile prevăzute de Legea nominalizată.

Astfel, Colegiul penal apreciază că, în speță, se constată existența circumstanțelor prevăzute de art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală care exclud tragerea la răspundere penală deoarece a intervenit Legea R.Moldova nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, motiv pentru care procesul penal în privința lui V.Bocancea, în baza art.251 Cod penal, urmează a fi încetat conform prevederilor Legii susmenționate, or, inculpatul a recunoscut vina integral, a manifestat căința activă și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatului Bocancea Vadim și inculpat, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2017 și sentința Judecătorei Ciocana, mun.Chișinău din 22 septembrie 2016 în privința lui Bocancea Vadim. Se aplică prevederile art.2 al Legii Republicii Moldova nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și se încetează procesul penal în privința lui Bocancea Vadim, în baza art.251 Cod penal.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 iulie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Ion Guzun